

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
55/22. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2022. március 31.

A C-472/20. sz. ügyben hozott ítélet
Lombard Lízing

Devizában nyilvántartott kölcsönök: valamely legfelsőbb szintű bíróság olyan, nem kötelező erejű állásfoglalása, amely felvázolja az alsóbb fokú bíróságok számára, hogy milyen megközelítést kell alkalmazniuk valamely fogyasztói szerződés érvényessé nyilvánítása során akkor, ha e szerződés az elsődleges tárgyra vonatkozó feltétel tisztességtelen jellege folytán nem maradhat fenn, nem elegendő ahhoz, hogy biztosított legyen azon személyek teljes körű védelme, akiket e feltétel következtében sérelem ért

Abban az esetben, ha a szerződés érvénytelen, a megkötése előtt fennálló állapotot pedig nem lehet helyreállítani, a nemzeti bíróságnak vissza kell állítania a felek közötti szerződéses egyensúlyt, anélkül azonban, hogy túllépne azon a mértéken, amely ehhez feltétlenül szükséges

2009 decemberében egy magánszemély gépkocsivásárlás céljából kölcsönszerződést kötött a Lombard Lízing – a magyar jog hatálya alá tartozó pénzügyi intézmény – jogelődjével. E szerződést svájci frankban (CHF) tartották nyilván, míg a havi törlesztőrészeket forintba (HUF) váltották át. Így a kölcsön a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamváltozásaiból eredő árfolyamkockázatnak volt kitéve, amelyet a szerződés értelmében a kölcsönfelvevő viselt.

Abban a jogvitában, amely a magyar bíróságok előtt a Lombard Lízing és a kölcsönfelvevő között van folyamatban, ez utóbbi fél arra hivatkozott, hogy tisztességtelenek a szóban forgó kölcsönszerződésben foglalt, az árfolyamkockázatot teljes egészében rá hárító feltételek, azt állítva, hogy e feltételeket nem foglalmazták meg világosan és érthetően. Ugyanakkor egy devizában nyilvántartott olyan kölcsönszerződést, amelyben tisztességtelen feltétel szerepel, a magyar jogszabályok értelmében csak úgy lehet érvénytelennek nyilvánítani, ha az érvénytelenné nyilvánítás tárgyában eljáró bíróság egyben alkalmazza az érvénytelenség jogkövetkezményeit is. E jogkövetkezmények állhatnak abból, hogy a bíróság a szerződést akár érvényessé, akár pedig a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja.

A szerződés érvénytelenségének fent hivatkozott jogkövetkezményeit illetően a Kúria Konzultációs Testülete 2019 júniusában kibocsátott egy nem kötelező erejű állásfoglalást, amely az alsóbb fokú bíróságok által követendő iránymutatásokat tartalmazott. Ezen állásfoglalás szerint e bíróságok egyrészt megtehetik, hogy a szerződést akként nyilvánítják érvényessé, hogy azt úgy kell tekinteni, mintha forintban tartották volna nyilván, kamatként azt a kamatmértéket véve alapul, amely az említett szerződés megkötésének időpontjában a forintba volt irányadó, növelve azt a szerződésnek megfelelő kamatfelárral. Másrészt megtehetik, hogy a szerződést akként nyilvánítják érvényessé, hogy maximálják az érintett deviza és a forint közötti átváltási árfolyamot, miközben az e devizához kapcsolódó, a szerződésben meghatározott kamatmértéket változatlanul hagyják.

A fellebbezés alapján eljáró Fővárosi Törvényszék azt kérdezi a Bíróságtól, hogy a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló irányelvvel¹ ellentétes-e az a nemzeti gyakorlat, amely abból áll, hogy a legfelsőbb szintű bíróság konzultációs testülete elfogad egy olyan, nem kötelező erejű állásfoglalást, amely arra irányul, hogy iránymutatást adjon az alsóbb fokú bíróságoknak az ilyen, tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződés érvénytelensége tárgyában. Abban az esetben, ha az ilyen gyakorlat nem összeegyeztethető az irányelvvel, a

¹ A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.).

magyar bíróság azt is tudni szeretné, hogy az adott ügy körülményei között az irányelv lehetővé teszi-e számára azon állapot helyreállítását, amely a szerződő felek között a szerződés megkötése előtt állt fenn.

A Bíróság a mai napon hozott ítéletében emlékeztet arra, hogy az irányelvvel főszabály szerint nem ellentétes az, hogy valamely tagállam legfelsőbb szintű bírósága az irányelv végrehajtásának részletes szabályait illetően kötelező erejű határozatokat hozzon. Hasonlóképp, a Bíróság hangsúlyozza, hogy az irányelv lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára, hogy a tisztességtelen feltételt akként hagyja ki, hogy azt a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével helyettesíti akkor, ha a tisztességtelen feltétel érvénytelenségének kimondása arra kötelezné őt, hogy a teljes szerződés semmisségét állapítsa meg.

Ugyanakkor ilyen diszpozitív nemzeti rendelkezés hiányában **az, hogy valamely tagállam legfelsőbb szintű bíróságának létezik egy nem kötelező erejű olyan állásfoglalása**, amely az azt követni hivatott alsóbb fokú bíróságok számára így lehetővé teszi, hogy attól szabadon eltérjenek, **nem tekinthető olyannak, mint amely biztosíthatja az irányelv hatékony érvényesülését**, amely abban nyilvánul meg, hogy teljes körű védelmet biztosítson azon személyek számára, akiket a tisztességtelen feltétel következtében sérelem ért.

E tekintetben a Bíróság kiemeli, hogy abban az esetben, ha egy fogyasztói szerződésen belül a szerződés elsődleges tárgyára vonatkozó valamely feltételt tisztességtelennek kell nyilvánítani, **az irányelvvel nem ellentétes, hogy a nemzeti bíróság a szerződő felek vonatkozásában helyreállítsa azt az állapotot, amelyben akkor lettek volna, ha e szerződést nem kötötték volna meg**. Ugyanakkor, **ha e helyreállítás lehetetlennek bizonyul**, e bíróság feladata gondoskodni arról, hogy a fogyasztó **végző soron abba a helyzetbe kerüljön, amelyben akkor lett volna, ha a tisztességtelennek ítélt feltétel soha nem létezett volna**.

E kontextusban a Bíróság pontosítja, hogy a jelen esetben a fogyasztó érdekei védelemben részesíthetők többek között azáltal, hogy visszatérítik neki azokat az összegeket, amelyeket a hitelező a tisztességtelennek ítélt feltétel alapján szedett be. Azzal kapcsolatban, hogy a nemzeti bíróság a devizában nyilvántartott kölcsönszerződést adott esetben átminősíti forintban nyilvántartott kölcsönszerződéssé, a Bíróság úgy ítéli meg, hogy **a bíróság hatásköre nem terjeszkedhet túl azon a mértéken, amely feltétlenül szükséges a szerződő felek közötti szerződéses egyensúly helyreállításához**, és ily módon a fogyasztónak azon különösen hátrányos következményektől való védelméhez, amelyeket a szóban forgó kölcsönszerződés semmissé nyilvánítása válthat ki.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499